

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/41, 60

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/4913
Karar No. 2025/5453
Tarihi: 25.06.2025

- GREV KARARININ SÜRESİ İÇERİSİNDE ALINMAMIŞ OLMASI
- SÜRESİ İÇERİSİNDE GREV KARARI ALINMAMASI HALİNDE SENDİKANIN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİNİN KENDİLİĞİNDEN DÜŞECEĞİ
- TOPLU SÖZLEŞME YETKİSİ KENDİLİĞİNDEN DÜŞEN DURUMLARDA SENDİKANIN TOPLU İŞ SÖZLEŞME YETKİSİNİN BULUNMADIĞININ TESPİTİ İÇİN DAVA AÇILMASINDA HUKUKİ YARARIN BULUNMADIĞI

ÖZETİ Dosya içeriğindeki bilgi ve belgelere göre de Sendika tarafından alınmış bir grev kararı bulunmamaktadır. 6356 sayılı Kanun'un 60/1 hükmü ise "Grev kararı, 50 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen uyuşmazlık tutanağının tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde alınabilir ve bu süre içerisinde altı iş günü önceden karşı tarafa bildirilecek tarihte uygulamaya konulabilir. Bu süre içerisinde, grev kararının alınmaması veya uygulanacağı tarihin karşı tarafa bildirilmemesi hâlinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi düşer." şeklindedir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre, 6356 sayılı Kanun'un 60/1 hükmü gereğince davalı Sendika tarafından yasal süre içinde grev kararı alınmadığından yetki belgesi kendiliğinden hükümsüz hâle gelmiştir. Bu konuda davalının bir itirazı

olmadığı gibi davacı tarafından, dava açılmasını gerektirecek hukuki yararının bulunduğu da kanıtlanamamıştır. Bu itibarla birleşen dava bakımından davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1. Asıl davada davacı vekili dava dilekçesinde; yetki belgesinin alındığı tarihten itibaren Sendikanın, işveren tarafı 15 gün içerisinde toplu görüşmeye çağırması gerektiğini, söz konusu sürede davalı Sendika tarafından başvuru yapılmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle süresinde toplu görüşmeye çağrı yapılmadığının ve yetki belgesinin hükümsüzlüğünün tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

2. Birleşen davada davacı vekili dava dilekçesinde; somut olayda taraflarca 12.08.2024 tarihinde arabuluculuk anlaşmama tutanağının düzenlendiğini, söz konusu tutanağın Türkiye Devrimci Kara Hava ve Demiryolu Taşımacılığı İşçileri Sendikasına (Nakliyat-İş Sendikası) 26.08.2024 tarihinde tebliğ edilmiş ise de 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 60. maddesi gereği uyuşmazlık tutanağının tebliğinden itibaren 60 günlük süre içinde greve ilişkin bir karar alınmadığı gibi bu süre içerisinde 6 iş günü önceden de taraflarına bildirim yapılmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle süresinde grev kararı almayı uygulamaya koymayan davalının 30.05.2024 tarihli yetki belgesinin 6356 sayılı Kanun'un 60. maddesi gereğince hükümsüzlüğünün tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Asıl davada davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın süresinde açılmadığını, müvekkili tarafından yasal sürede çağrı yapıldığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

2. Birleşen davada davalı vekili cevap dilekçesinde; 6356 sayılı Kanun'un 60/1 hükmüne göre müvekkili Sendikanın yetkisinin düştüğünü, yetkisi düşen bir sendikaya karşı, Sendikanın hiçbir girişimi olmadan açılan işbu davanın konusuz ve mesnetsiz olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; asıl

davanın reddine, birleşen davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde asıl dava bakımından davacı vekili, birleşen dava bakımından davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvuruların esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Birleşen dava bakımından davalı vekili temyiz dilekçesinde; cevap ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, yetki belgesinin hükümsüzlüğünün tespiti istemine ilişkindir.

Dava şartı, mahkemenin davanın esası hakkında inceleme yapabilmesi ve esasa ilişkin bir hüküm verebilmesi için gerekli şart olarak tanımlanmaktadır. Hukuki yarar da açıkça 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 114/1-(h) hükmünde genel dava şartları arasında sayılmıştır. Hukuki yarar, dava ikamesiyle mahkemeye yöneltilen talebin esası hakkında incelemede bulunulabilmesi ve esasa ilişkin karar verilebilmesi için varlığı aranan olumlu bir dava şartı olarak kabul edilmektedir (Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz, Emel Hanağası, Medeni Usul Hukuku, Ankara 2022, s.332, 338; Hakan Pekcanitez, Muhammet Özkes, Mine Akkan, Hülya Taş Korkmaz, Medeni Usûl Hukuku, Cilt II, İstanbul, On Beşinci Baskı, 2017, s.927, 947).

Bir dava şartı olarak hukuki yararın varlığını kabul etmek için davacının, mevcut hukuki durumunu değiştirecek ve iyileştirecek bir hükme ihtiyaç duyması gerekir (Emel Hanağası, Davada Menfaat, Ankara, 2009, s.155, 344). Davacının bu ihtiyacı kişisel, güncel ve hukuki nitelikte olmalıdır. Hukuki yararı dava şartı olarak düzenleyen 6100 sayılı Kanun'un 114. maddesinin gerekçesinde de bu husus açıkça vurgulanmıştır.

Bir kişinin, hakkına ulaşmak için, mahkeme kararının o an için gerekli olması durumunda hukuki yararın olduğundan söz edilebilir. Bir mahkeme kararına ihtiyaç yoksa hukuki yarardan söz edilemez. Diğer taraftan bir dava şartı olan hukuki yarar, kararın kesinleşmesine kadar yargılamanın her aşamasında resen gözetilmesi gereken bir husustur.

6100 sayılı Kanun'un 106/2 hükmüne göre de "Tespit davası açanın, kanunlarda belirtilen istisnai durumlar dışında, bu davayı açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararı bulunmalıdır."

Temyiz konusu birleşen davada; davacı vekili tarafından, 6356 sayılı Kanun'un 60/1 hükmünde öngörülen 60 günlük süre içinde davalı Sendika tarafından grev kararı alınmadığı ve uygulanacağı tarihin bildirilmediği gerekçesiyle yetki belgesinin hükümsüzlüğünün tespitine karar verilmesi talep edilmektedir.

Davalı vekili, grev kararı almadıklarını, Kanun'da yer alan açık hüküm gereği yetkinin kendiliğinden düştüğünü beyan etmektedir.

Dosya içeriğindeki bilgi ve belgelere göre de Sendika tarafından alınmış bir grev kararı bulunmamaktadır. 6356 sayılı Kanun'un 60/1 hükmü ise "Grev kararı, 50 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen uyuşmazlık tutanağının tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde alınabilir ve bu süre içerisinde altı iş günü önceden karşı tarafa bildirilecek tarihte uygulamaya konulabilir. Bu süre içerisinde, grev kararının alınmaması veya uygulanacağı tarihin karşı tarafa bildirilmemesi hâlinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi düşer." şeklindedir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre, 6356 sayılı Kanun'un 60/1 hükmü gereğince davalı Sendika tarafından yasal süre içinde grev kararı alınmadığından yetki belgesi kendiliğinden hükümsüz hâle gelmiştir. Bu konuda davalının bir itirazı olmadığı gibi davacı tarafından, dava açılmasını gerektirecek hukuki yararının bulunduğu da kanıtlanamamıştır. Bu itibarla birleşen dava bakımından davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

25.06.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.